

Remissvar

Sollentuna 2022-01-04

Energimarknadsinspektionen

Remissyttrande över Energimarknadsinspektionens förslag till föreskrifter för utformning av nättariffer

Diarienummer: 2019-100497

Handläggare: Samhällspolitisk chef Daniel Liljeberg

Övergripande

Villaägarnas Riksförbund har beretts möjligheten att yttra sig över förslag till nya föreskrifter för utformning av nättariffer som ska gälla från den 1 januari 2023 och som ska vara implementerade av nätföretagen senast den 1 januari 2025.

Förslaget till nya föreskrifter skickades till remissinstanserna den 13 december 2021 och svar ska enligt missivbrev lämnas senast den 9 januari 2022. Det innebär att remissinstanserna fått 16 arbetsdagar på sig att besvara remissen.

I de fall remissinstansernas handläggare ansökt om ledighet mellan den 27 december och den 7 januari vilket är vanligt med tanke på helgerna har remissinstanserna haft 12 arbetsdagar på sig.

Det är extremt ont om tid att svara på en principiellt viktig remiss och det är anmärkningsvärt att myndighetens planering fallit ut så att man remitterar ett ärende på under 30 dagar inom vilka jul- och nyårshelger infaller. Den korta svarstiden omintetgör djuplodande analys och utesluter en "inre" remisshantering hos Villaägarnas Riksförbund.

Villaägarna kommer under 2022 att fortsatt analysera förslaget och vid behov framföra ytterligare synpunkter på lämpligt vis.

Genomgående saknas hushållsexempel i dokumentet vilket gör en överskådlig analys svårare. Det ligger i sakens natur att elnätsföretagen med sina analysresurser alltid vet mer om hur elnätstariffer slår än hushållen som faktiskt ska betala dem.

Det hade varit välgörande om Energimarknadsinspektionen hade redovisat exempelberäkningar för hur man bedömer att de nya reglerna kan komma att slå.

Villaägarnas synpunkter

Förbundet anser att det är rimligt att till en viss grad stimulera att hushållen fördelar sin elkonsumtion på ett jämnare vis över tid så att investeringsbehoven och därmed kostnaderna för elnäten hålls nere. Detta måste dock ske på ett sätt som inte riskerar att skapa extrema kostnader för enskilda hushåll och på ett sätt som möjliggör för hushållen att ha översikt och kontroll över sina elnätskostnader.

Det får inte heller ske på ett sätt som systematiskt prisdiskriminerar hushåll baserat på boendeform eller så att förutsättningar för investeringar i egen elproduktion eller elbilar försämras.

Fördelningen mellan de fyra tariffkomponenterna

Fördelningen mellan de fyra tariffkomponenterna uppfattar Villaägarna är något oklar och lämnas till stor del till elnätsföretagen att bestämma.

Den fasta avgiften motsvarar en kostnadsmassa som uppgår till 50-80 procent av den totala kostnadsmassan enligt konsekvensutredningen. Denna ska nätföretagen "vid behov" få delvis omvandla till en effektagift baserad på användning. I hur stor utsträckning detta får ske finner Villaägarna inte svar på men finner att EI hänvisar till simuleringar av Sweco som visar att effektagiften kan vara 0-30 procent av den totala kostnadsmassan.

Villaägarna anser att det är av stor vikt att elnätsföretagen inte obegränsat kan överföra kostnadsmassan mellan tariffkomponenterna eftersom detta snabbt kan försämra enskilda hushålls förutsättningar och i synnerhet deras incitament att investera i egen elproduktion eller elbil.

Energiavgiften

Energimarknadsinspektionen skriver att Energiavgiften får tidsdifferentieras ”mer eller mindre avancerat och med två eller fler olika priser vid olika tider på dygnet eller säsongen beroende på vad som är möjligt samt vilken nytta det kan ge i nätet”.

Villaägarna anser att detta ger ett alltför brett mandat för elnätsföretagen att skapa prismodeller med många parametrar som hushållen har svårt att tillgodogöra sig innebörden av. Energimarknadsmyndigheten måste därför övervaka att elnätsföretagen utformar sina prismodeller logiskt, pedagogiskt och att de kommuniceras på ett tydligt vis.

Förbundet anser därutöver att Energimarknadsinspektionen i föreskrift ska begränsa elnätsföretagen så att det bara kan finnas två prismodeller över året – en för sommarhalvåret och en för vinterhalvåret. Dessa behöver dock inte vara exakt sex månader långa vardera.

Inom varje prismodell ska det få finnas högst fyra prisnivåer som exempelvis är kopplade till tid på dygnet och helger.

Fler säsongsknutna prismodeller och fler prisnivåer än dessa skulle skapa oöverskådlighet för hushållen.

Effektavgift baserad på användning

Energimarknadsinspektionen föreslår att en effektavgift ska kunna införas som ska baseras på kundernas användning av elnätet. För att undvika extrema effekter för enskilda hushåll anser Villaägarna att effektavgiftsmodellen måste baseras på medeltimeeffekten på minst fyra timmar fördelat på fyra olika dygn.

Om elnätsföretagen tillåts bestämma effektavgiften utifrån exempelvis en enda timme ett enda dygn per månad kan den ekonomiska effekten bli alltför stor för ett enskilt hushåll. Förbundet bedömer att detta skulle bli särskilt kännbart för elbilsägare.

Statsmakten har i många andra avseenden visat sig vilja stödja förekomsten av elbilar genom subventioner av bilarna i sig och genom subventioner till installering av laddinfrastruktur. Det vore olyckligt om de nya elnätstarrifferna motverkar denna strävan genom felaktigt utformade effektavgifter.

Egenproduktion behöver analyseras närmare

Statsmakten har efterlyst att fler hushåll investerar i egen elproduktion genom solceller vilket många småhusägare också valt att göra. Dock är detta en elproduktion som av naturliga skäl levererar mer el på sommarhalvåret än på vinterhalvåret.

Hushåll som gör denna investering får låga kostnader på sommarhalvåret men blir desto mer beroende av att kunna köpa el på vinterhalvåret. När en effektavgift införs och beräknas utifrån de

timmar som hushållet köper mest el samtidigt som den rörliga delen av elnätstariffen sänks bedömer Villaägarna att hushåll som investerat i solcellsel blir förlorare.

Detta är en effekt av Energimarknadsinspektionens förslag som behöver utredas närmare. Vid en först anblick framstår det som att Energimarknadsinspektionens förslag gör att hushållen får högre avkastning på investeringar i utrustning som fördelar konsumtionen jämt på vinterhalvåret än på investering i egen elproduktion genom solcellsel.

Byte av mätare?

Med de nya reglerna för effektagift blir det synnerligen viktigt för hushållen att kunna följa sin förbrukning på sekundnivå och inte på timnivå som idag eftersom detta gör att kunden först i efterhand kan upptäcka att man haft en hög förbrukning som sen ligger till grund för en hög effektagift. Nya mätare måste också kunna ge automatisk fasbalans vilket gör att kunders pikar per automatik blir lägre.

Mot bakgrund av de nya reglerna som föreslås anser Villaägarnas Riksförbund att Energimarknadsinspektionen behöver ta ställning till frågan om nya mätare under 2022 innan de nya föreskrifterna träder ikraft.

VILLAÄGARNAS RIKSFÖRBUND

Kenneth Kanckos
Förbundsdirektör